

Obrazac bodovne liste *

Naziv ministarstva:		Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma	
Naziv i godina objave javnog konkursa:		„Informisan i aktivan potrošač je zaštićen potrošač – Jačanje sistema zaštite potrošača u Crnoj Gori za 2023. godinu“, 2023. godina	
Naziv nevladine organizacije:		„Zaštiti svoja prava, budi informisan“	
Kriterijum (ukupan broj bodova)		Mjerilo (raspon bodova)	Broj bodova
1. Doprinos ostvarivanju javnog interesa i realizaciji strateških ciljeva u određenoj oblasti projekta, odnosno programa (do 35 bodova)		1.1. Povezanost projekta, odnosno programa sa prioritnim oblastima od javnog interesa, definisanih strateškim dokumentima, politikama i zakonima (do 10 bodova)	2
			Projekat se izvodi u prioritnoj oblasti: zaštita potrošača. Navodi se da je projekat povezan sa Nacionalnim programima zaštite potrošača do 2018. godine (koji su nerelevantni), dok se ne pominje najnoviji Nacionalni program zaštite potrošača 2022. – 2024. Pominje se povezanost projekta sa Zakonom o zaštiti potrošača, koji je samo predstavljen teorijski (ukratko), ali nije ništa konkretizovano. Nije navedena veza između projekta i navedenih strateških dokumenata, u prijavi nije jasno objašnjeno kojem cilju u okviru strateškog dokumenta ili plana projekta doprinosi takođe, projekat nije povezan ni sa jednim strateškim dokumentom van oblasti u kojoj se sprovodi javni konkurs. Ističem da podnosilac projekta na dva mjesta navodi dva različita naziva projekta („Zaštiti svoja prava, budi informisan“ i „Budi informisan zaštiti se“).
1.2. Obrazloženje potrebe za realizacijom projekta, odnosno programa (do 5 bodova)			4
			U projektnoj prijavi se kaže: „Glavni problem danas predstavlja međusobna neusklađenost pravnih propisa, neinformisanost građana institucija o pravima i obavezama, kao

			<p>neadekvatna opremljenost pojedinih institucija za efikasniju primjenu zakonskih obaveza. Znači, identifikovan je središnji problem(i) odnosno potreba(e) koji se žele riješiti u okviru projekta, ali nije jasno opisana hijerarhija uzrok–posljedica središnjeg problema odnosno potrebe. Sprovođenje planiranih aktivnosti može dovesti do rješavanja/doprinijeti rješavanju navedenih problema. Dato je nešto statističkih podataka koji potvrđuju opisano stanje.</p>
	<p>1.3. Jasno definisanje ciljnih grupa i broja korisnika (do 5 bodova)</p>	<p>3</p>	<p>Navedena je direktna (učenici tri srednje škole iz opština Bijelo Polje, Mojkovac i Berane studenti koji studiraju iz ta tri grada – 100 učenika i 20 studenata) i indirektna ciljna grupa (stručna javnost, državni organi, lokalne uprave, stručkovna udruženja, akademska zajednica). Ciljne grupe odgovaraju onima koje su navedene u javnom konkursu, ali nije konkretizovano za studente gdje studiraju, šta sudiraju, struktura i td. Kvantifikovane su direktne ciljne grupe, ali nije opisan način selekcije i uključivanja ciljnih grupa u projekat. Nije objašnjeno kako će se pratiti i mjeriti učestvovanje ciljne grupe u okviru projekta. Kategorija krajnjih korisnika je takođe navedena.</p>
	<p>1.4. Dopinos projekta odnosno programa rješavanju problema ciljnih grupa i korisnika (do 5 bodova)</p>	<p>4</p>	<p>Problemi i potrebe ciljne grupe i krajnjih korisnika su opisani u okviru projekta. Opisano je kako će projekat uticati na rješavanje problema ciljnih grupa i krajnjih korisnika, ali Aplikant više objašnjava koji je doprinos više indirektnim akterima nego</p>

			direktnim ciljnim grupama. Dato je nešto statističkih podataka koji potvrđuju opisano stanje.
	1.5. Doprinos projekta, odnosno programa u ostvarivanju javnog interesa na sjeveru i u nerazvijenim opštinama (do 5 bodova):	4	Projekat se realizuje u 3 crnogorske Opštine (Bijelo Polje, Berane i Mojkovac), čiji steper razvijenosti Opština po JLS-u odgovara III grup razvijenosti Opština po JLS-u u Crnoj Gori. Gor Promocija projekta će biti u turističkom kompleksu koji će se naknadno odrediti, ali je u budžetu određen trošak (nejasno kako se zna visina troška, ako se ne zna gdje će bit održano). Ali biće ulaganja u turističke kapacitete na sjeveru i u nerazvijenim opštinama (organizovanje obuka, seminara radionica, okruglih stolova). Prilikom upisivanja troška za zakup sale za edukativne aktivnosti broj 3, u budžetu je predstavljertrošak zakupa prostora na mjesečnom nivou (što ne odgovara praksi i po mišljenju nezavisnog procjenjivača nije realna cijena).
	1.6. Doprinos projekta, odnosno programa regionalnom razvoju kroz korišćenje turističkih kapaciteta na sjeveru i u nerazvijenim opštinama (organizovanje obuka, seminara, radionica, okruglih stolova) (do 5 bodova):	2	
	UKUPNO BODOVA PO 1. KRITERIJUMU: (najviše 35 bodova)	19	
2. Kvalitet prijavljenog projekta, odnosno programa (do 30 bodova)	2.1. Ciljevi projekta, odnosno programa jasni, dostizni, mjerljivi i realni a predložene aktivnosti osmišljene tako da vode ka ostvarenju ciljeva (do 10 bodova)	5	Naveden je jedan opšti cilj, kao i dva specifične koja su u skladu sa Javnim konkursom Specifični ciljevi djeluju malo zbunjujuće. Na primjer: S1: analiza položaja studenata i đake srednjih škola prilikom on line kupovine (šta je tu karakteristično, zar nijesmo svi u istom položaju prilikom on line kupovine?) i S2 Vođenje zakona u praksi (šta to znači?). Ciljev nemaju indikatore uspjeha. Navedeni su mjerljivi rezultati koji se očekuju poslije

			<p>završetka projekta koji nijesu svi mjerljivi. Mjerljivo nije: podizanje svijesti i bolja informisanost potrošača (to je cilj, a može biti i posljedica, a da bi bio rezultat treba ga brojčano iskazati). Od mnogo nabrojanih rezultata ima nekih koje ne treba ni pominjati (podijeljeni sertifikati, podijeljena publikacija dobijeni rezultati proslijedjeni lokalnim samoupravama i Ministarstvu i td.) Predloženi plan aktivnosti vodi do navedenih rezultata, ali interesantno je da je aktivnost 3 – organizovanje 5 edukativnih radionica, tema za radionice je 4, a u budžetu je prikazano da se plaća zakup prostorije za 6 mjeseci (na mjesečnom nivou 70,00€). Nije dovoljno jasna metoda realizovanja aktivnosti br. 3 – Pripremljene edukativne radionice o živi na osnovu literature?</p>
	<p>2.2. Projekat, odnosno program sadrži jasan plan za praćenje i procjenu uspješnosti (do 5 bodova)</p>	<p>5</p>	<p>Projekat ima jasan plan praćenja i plan procjene učinka projekta koji je realan izvediv, a izvještaji o istima će biti javno dostupni.</p>
	<p>2.3. Usklađenost predloženog budžeta sa planiranim aktivnostima i opravdanost traženog budžeta i projekta (do 10 bodova)</p>	<p>5</p>	<p>Budžet je detaljan, prati aktivnosti, ali ima i manjkavosti.</p> <p>Naime, i pored jasnog uputstva kako treba ispunjavati tabelu budžeta to nije ispoštovano (nije napisano sa kim će se potpisati ugovor za održavanje edukativnih radionica).</p> <p>Kada je objašnjavan trošak projektnog tima i radioničara, upisan je trošak od 30,00€ po</p>

			<p>Jednom putovanju (jednoj radionici). Ali nijesu navedene destinacije gdje se putuje i jedinične cijene. Kada je u pitanju trošak prevoza za anketiranje u Mojkovcu i Bijelom Polju nije napisano koliko se km prelazi i kolika je jedinična cijena. Zašto se plaća prevoz ako je organizacija iz Bijelog Polja?</p> <p>Prilikom zakupa prostora za održavanje edukativnih radionica, zbunjujuće djeluju dvije stvari. 1. zašto se plaća prostor na mjesečnom nivou kada se održava 5 edukativnih radionica i 2. kako može biti veća cijena zakupa prostora na dan od zakupa prostora na mjesečnom nivou (organizovanje edukativnih radionica i okruglih stolova).</p> <p><u>Pozitivno je to što se oko 30% ukupnog budžeta koristi za ljudske resurse (zarade i naknade).</u></p>
	<p>2.4. Jasno određena održivost projekta, odnosno programa (do 5 bodova)</p>	3	<p>Navedene su institucionalna, ekološka regionalna održivost, dok finansijska nije n pomenuta.</p>
	<p>UKUPNO BODOVA PO 2. KRITERIJUMU: (najviše 30 bodova)</p>	18	
<p>3. Kapacitet nevladine organizacije da realizuje projekat, odnosno program (do 30 bodova)</p>	<p>3.1. Povezanost predloženog projekta odnosno programa sa prethodnim aktivnostima organizacije i misijom organizacije (do 10 bodova)</p>	10	<p>Predloženi projekat je u skladu sa prethodnim aktivnostima organizacije kao i njenom misijom.</p>
	<p>3.2. Broj realizovanih projekata, odnosno programa u oblasti u kojoj se aplicira u prethodnoj kalendarskoj godini i iznos sredstava za njihovu realizaciju (do 5 bodova)</p>	0	<p>Navedena je realizacija više projekata, ali po mišljenju nezavisnog procjenjivača nijedar nije iz oblasti zaštite potrošača (uglavnom su to projekti iz sektora poljoprivrede).</p>

	<p>3.3. Broj i kvalifikacije lica koja su u radnom odnosu u organizaciji, kao i broj drugih radno angazovanih lica u organizaciji, posebno onih koji će biti angažovani na realizaciji projekta, odnosno programa (po osnovu ugovora o volonterskom radu, ugovora o djelu i sl.) (do 5 bodova)</p>	2	<p>Naveden je tim koje će učestvovati u izvođenju projekta. Navedeno je ime Koordinatorke projekta,, data je dosta opširna biografija. I pored uputstva Aplikanta za nezavisne procjenjivače, nije dokazano iskustva Koordinatorke projekta u realizaciji projekta iz oblasti zaštite potrošača (uglavnom je to iskustvo vezano za oblast zaštite životne sredine). Prilikom nabiranja spoljnih stručnih saradnika, podnosilac projekta i sam kaže da niko nema iskustva u ovoj oblasti već će lice koje ima takvog iskustva u ovoj oblasti (zaštitit potrošača) biti kasnije angažovano. Navodi se i angažovanje 20 volontera, čije uloga nije precizno određena.</p>
	<p>3.4. Godišnji prihodi i rashodi organizacije u posljednje tri godine (do 5 bodova)</p>	5	<p>Prosječni godišnji prihod (za prethodne tri kalendarske godine) je veći od iznosa traženog budžetom projekta.</p>
	<p>3.5. Relevantnost partnera uključenih u programsku i finansijsku realizaciju projekata, odnosno programa (do 5 bodova)</p>	0	<p>Partner nije planiran u projektu.</p>
	<p>UKUPNO BODOVA PO 3. KRITERIJUMU: (najviše 30 bodova)</p>	17	
<p>4. Transparentnost rada nevladine organizacije (do 5 bodova)</p>	<p>4.1 Dostupnost podataka o radu i finansijskom poslovanju na sopstvenoj ili uslužnoj internet stranici, kao i društvenim mrežama (do 5 bodova)</p>	3	<p>Nezavisni procjenjivač je ulazio na fejsbuk profil ove NVO i tamo nije mogao naći objavljene izvještaje (o radu i finansijskim izvještaj), a kad je ušao na ponuđeni link dobio je odgovor da ovaj sajt ne može da obezbijedi bezbjednu vezu.</p>
	<p>UKUPNO BODOVA PO 4. KRITERIJUMU: (najviše 5 bodova)</p>	3	
<p>UKUPAN BROJ BODOVA:</p>		57	

NAPOMENA:
Ne može biti finansiran projekat odnosno program koji je po osnovu bodovanja kriterijuma "doprinos ostvarivanju javnog interesa" dobio manje od 17,5 bodova za taj kriterijum kao i projekat, odnosno program čiji je konačan broj ostvarenih bodova manji od 50% ukupnog broja bodova (član 32e Zakona o nevladinim organizacijama)

PROJEKAT SE PREDLAŽE ZA FINANSIRANJE: DA

ZAVRŠNI KOMENTAR PROCJENJIVAČA: Projekat se predlaže za finansiranje.

Prednosti (lake snage) programa. U projektnoj prijavi se kaže: „Glavni problem danas predstavlja međusobna neusklađenost pravnih propisa, neinformisanost građana i institucija o pravima i obavezama, kao i neadekvatna opremljenost pojedinih institucija za efikasniju primjenu zakonskih obaveza. Znači, identifikovan je središnji problem(i) odnosno potreba(e) koji se žele riješiti u okviru projekta, ali nije jasno opisana hijerarhija uzrok–posljedica središnjeg problema odnosno potrebe. Sprovođenje planiranih aktivnosti može dovesti do rješavanja/doprinijeti rješavanju navedenih problema. Dato je i nešto statističkih podataka koji potvrđuju opisano stanje. Projekat ima jasan plan praćenja i plan procjene učinka projekta koji je realan i izvediv, a izvještaji o istima će biti javno dostupni.

Nadostaci (slabe snage) programa. Navodi se da je projekat povezan sa Nacionalnim programima zaštite potrošača do 2018. godine (koji su nerelevantni), dok se ne pominje najnoviji Nacionalni program zaštite potrošača 2022. – 2024. Pominje se povezanost projekta sa Zakonom o zaštiti potrošača, koji je samo predstavljen teorijski (ukratko), ali nije ništa konkretizovano. Nije navedena veza između projekta i navedenih strateških dokumenata, u prijavi nije jasno objašnjeno kojem cilju u okviru strateškog dokumenta ili plana projekta doprinosi, takođe, projekat nije povezan ni sa jednim strateškim dokumentom van oblasti u kojoj se sprovodi javni konkurs. Moram istaći da podnosioc projekta na dva mjesta navodi dva različita naziva projekta („Zaštiti svoja prava, budi informisan“ i „Budi informisan zaštiti se“). Promocija projekta će biti u turističkom kompleksu koji će se naknadno odrediti, ali je u budžetu određen trošak (nejasno kako se zna visina troška, ako se ne zna gdje će biti održano). Ali biće ulaganja u turističke kapacitete na sjeveru i u nerazvijenim opštinama (organizovanje obuka, seminara, radionica, okruglih stolova). Prilikom upisivanja troška za zakup sale za edukativne aktivnosti broj 3, u budžetu je predstavljen trošak zakupa prostora na mjesečnom nivou (što ne odgovara praksi i nije tačna cijena).

Podgorica, 04.07.2023. god.

Mjesto i datum:

Potpis nezavisnog procjenjivača

* sadržaj obrascu bodovne liste za bodovanje projekata, odnosno programa nevladinih organizacija, utvrdilo je Ministarstvo javne uprave, na osnovu stava 3 člana 8 Uredbe o finansiranju projekata i programa nevladinih organizacija u oblasti od javnog interesa („Službeni list CG“, broj 13/18)